

§ 63.

Stk. 1. Domstolene er berettigede til at påkende ethvert spørgsmål om øvrighedsmyndighedens grænser. Den, der vil rejse sådant spørgsmål, kan dog ikke ved at bringe sagen for domstolene unddrage sig fra foreløbig at efterkomme øvrighedsmyndighedens befaling.

Stk. 2. Påkendelse af spørgsmål om øvrighedsmyndighedens grænser kan ved lov henlægges til en eller flere forvaltningsdomstole, hvis afgørelser dog skal kunne prøves ved rigets øverste domstol. De nærmere regler herom fastsættes ved lov.

Stk. 1 er enslydende med grdl. 1920, § 70. Når påkendelsen af alle spørgsmål om øvrighedsmyndighedens grænser her er henlagt til „domstolene“, kan det være tvivlsomt, om oprettelse af særlige *forvaltningsdomstole* er forenelig med denne bestemmelse. For at sikre lovgivningsmagtens frihed i så henseende har man derfor fundet det rigtigt i stk. 2 udtrykkeligt at åbne adgang til oprettelse af forvaltningsdomstole. Som en garanti i retssikkerhedens interesse var hertil i det oprindelige forslag føjet: „Den endelige afgørelse skal i så fald henhøre under dommere, som nyder den i § 64 fastsatte uafhængighed“. Dette udtryk blev imidlertid efter indstilling af *folketingsudvalgets* flertal ombyttet med det ovenfor gengivne, hvorefter spørgsmål om øvrighedsmyndighedens grænser, der måtte opstå indenfor en forvaltningsdomstols sagsområde, skal kunne indbringes for højesteret til endelig afgørelse. Det pågældende ændringsforslag (vedtaget med 118 stemmer mod 7) var fremkaldt af frygt for, at etableringen af „overforvaltningsdomstole“, der havde det sidste ord i sagen, ville kunne svække højesterets autoritet. I *landstingets* udvalg udtaltes megen ængstelse for, at højesteret herved skulle blive overbebyrdet, og at dette kunne medføre, at der slet ikke blev oprettet nye forvaltningsdomstole; men man akkviescerede ved, at justitsministeren havde kunnet modtage den foretagne ændring.

Forfatningskommissionen knyttede til § 63 (og § 73) en udtalelse om, at der ved udformningen af de pågældende bestemmelser „ikke er tilsigtet nogen ændring i den hidtidige retstilstand med hensyn til spørgsmålet om domstolens ret til at prøve lovens grundlovmæssighed“. Betydningen af denne udtalelse og spørgsmålet i det hele om *domstolenes prøvelsesret*, som man fra konservativ side havde ønsket udtrykkeligt fastslået i grundloven, gav anledning til en række bemærkninger i begge ting. Herom kan henvises til f. 2018—19 og l. 615 (statsministeren), f. 2223 og 2374—75 (Hans Hedtoft), f. 2248 og 2673 (Karl Olsen), f. 2299